

> Sacha Lefèvre, adviseur bij de Studiedienst van Brulocalis

# ONTHEFFING VAN ONROERENDE VOORHEFFING EN BEROEPSGEHEIM VAN DE FOD FINANCIËN: RECENTE RECHTSPRAAK

Zes arresten van 13 oktober 2017 van de Raad van State<sup>1</sup> annuleren de weigering van de federale overheid om aan bepaalde gemeenten documenten over te maken ter staving van de ontheffing van onroerende voorheffing.

## GEMEENTELIJKE BEVOEGDHEID

De wet staat uitdrukkelijk toe dat gemeenten opcentiemen op de onroerende voorheffing mogen heffen<sup>2</sup>. Concreet keurt de gemeenteraad jaarlijks een reglement goed betreffende de aanvullende belasting, die vastgelegd wordt op een percentage van de aan de Staat verschuldigde hoofdbelasting.

Sinds de zesde staatshervorming is het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de bevoegde overheid inzake onroerende voorheffing. Sinds 1 januari 2018 wordt de dienstverlening inzake onroerende voorheffing en dus ook het beheer van de onroerende voorheffing en de geschillen ad hoc gewestelijk beheerd.<sup>3</sup>

De FOD Financiën blijft ondertussen belast met de inkohiering, de invordering en de geschillen met betrekking tot de uiteindelijke inning van de onroerende voorheffing.

## BEROEPSGEHEIM

Artikel 337, 1e lid, van het WIB 1992 legt ambtenaren van de belastingadministratie een beroepsgeheim op.

Daardoor heeft FOD Financiën zich vele malen achter dit artikel verscholen **om te weigeren de identiteit van de debiteuren en het bestaan van een geschil aan de gemeenten bekend te maken.**

Die stilte van de FOD Financiën is echter een bron van problemen. In geval van geschillen verliest de gemeente, als de betrokkene een ontheffing van de hoofdbelasting verkrijgt, haar inkomsten en komt zij in een delicate financiële situatie terecht.

## BESLISSINGEN VAN DE RAAD VAN STATE

Met zijn zes vernietigingsbesluiten weerlegde de Raad van State de argumenten van de FOD Financiën, die weigerde administratieve documenten aan de gemeenten over te maken.

De Raad van State besloot meer bepaald:

- dat de federale Staat handelt voor rekening van de gemeenten en dat het derhalve in de aard van die relatie ligt dat de gemeenten deze kunnen verzoeken rekenschap af te leggen over de wijze waarop die taak uitgevoerd werd;

Immers, *“hoewel de vaststelling en de invordering van opcentiemen op de onroerende voorheffing een bevoegdheid is van de federale overheid, krachtens*



1. RvS 13 okt. 2017, nr. 239.399, gemeente Schaarbeek; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.400, gemeente Engis; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.401, stad Andenne; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.402, gemeente Sambreville; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.403, stad Andenne; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.404, gemeente Oreye (Inforum 314711).  
 2. Zie art. 464, 1 e.v. van het WIB 1992 en art. 260 van de Nieuwe Gemeentewet.  
 3. Zie ordonnantie van 23 november 2017 houdende wetgevende aanpassingen met het oog op de overname van de dienst onroerende voorheffing door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BS 8.12.2017 - Inforum 316275).



art. 469 e.v. van het WIB 1992, gaat het toch om een gemeentehelling en verricht de federale overheid die opdracht voor rekening van de gemeenten.”<sup>4</sup>

- dat de gemeente niet als derde beschouwd mag worden in het kader van belastingaanslagen;

De beambte die aan de lokale besturen informatie zou meedelen betreffende de fiscale dossiers, zou niet buiten het kader van zijn functie handelen en dus “kan art. 337, 1e lid WIB 1992 niet ingeroepen worden om het bestaan van een geheimhoudingsplicht te rechtvaardigen”.<sup>5</sup>

- dat de toegang tot het dossier de gemeente in staat moet stellen zich te vergewissen van de regelmatigheid van de beslissing tot ontheffing;

Bovendien wordt in geval van beslissing van definitieve ontheffing aan de lokale overheid een aansprakelijkheidsvordering erkend “tegen de Staat om herstel te verkrijgen, op basis van het gemeen recht, van het nadeel dat een onregelmatige, en dus waarschijnlijk onjuiste, ontheffing, in zin van art. 1382 van het Burgerlijk Wetboek, teweeggebracht zou hebben”.<sup>6</sup>

- dat indien elementen uit het fiscaal dossier behoren tot het privéleven van de belastingplichtige, het gemeentepersoneel gebonden is aan het beroepsgeheim.

“De informatie in kwestie heeft betrekking op de correcte invordering van de belasting, die samenhangt met het economisch welzijn van het land, in de zin van art. 8 van het verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, zodanig dat als er sprake is van inmenging in het privéleven van de belastingplichtige in kwestie, die gerechtvaardigd zou kunnen zijn rekening houdend met dit artikel.”<sup>7</sup>

Tot slot wordt de FOD Financiën opgeroepen om in volledige transparantie aan de gemeenten rekenschap te geven over de wijze waarop zij

de vestiging en de invordering van aanvullende gemeentebelastingen uitvoeren.

## ACTIES VAN BRULOCALIS

In mei 2016 had Brulocalis reeds de tussenkomst van minister-president Vervoort terzake gevraagd. Onze Vereniging wees op het feit dat de gemeente niet beschouwd mag worden als derde partij, maar als openbare en belastingheffende dienst, net als de federale overheid. Het argument van het beroepsgeheim kon derhalve niet aangevoerd worden.

De recente uitspraken van de Raad van State bevestigen dus de redenering van Brulocalis.

Eind 2017 schreef Brulocalis opnieuw naar Brussels minister-president Vervoort om preciseringen te vragen aangaande de maatregelen die het Gewest overweegt om zich te schikken naar de jurisprudentie van de Raad van State, met het oog op de overname van de dienst inzake onroerende voorheffing.

Er werd nogmaals gewezen op de reeds in 2016 voorgestane pistes, nl.:

- een wijziging, via ordonnantie, van artikel 337, 2e lid, van het WIB 1992, om uitdrukkelijk de gemeenten te beogen,<sup>8</sup>
- de creatie van een informatiekanaal (web) om de gemeenten zo direct, duidelijk en betrouwbaar mogelijk te informeren over de exacte bedragen van de ontheffingen en zo bijdragen tot een betere begrotingsplanning voor de lokale besturen.

4. RvS 13 okt. 2017, nr. 239.399, gemeente Schaarbeek; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.400, gemeente Engis; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.401, stad Andenne; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.402, gemeente Sambreville; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.403, stad Andenne; RvS 13 okt. 2017, nr. 239.404, gemeente Oreye (Inforum 314711).

5. Ibidem.

6. Ibidem.

7. Ibidem.

8. Naar het voorbeeld van de in Vlaanderen goedgekeurde tekst en de opname van de gemeenten als overheden die over alle nodige informatie kunnen beschikken in geval van geschil. Zie art. 3.19.0.0.2. van de Vlaamse Codex Fiscaliteit, decreet van 13 december 2013 (BS 31.12.2013).